

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

О П Ш Т И Н А Б А Ч

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ

**ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ
ЗЕМЉИШТА**

ЗА 2015. ГОДИНУ

Општина Бач, 2015. године

С а д р ж а ј

I ОПШТИ ДЕО

Страна
4

Увод

Преглед површина пољопривредног земљишта по катастарским општинама и културама (Таб.1)

Преглед површина пољопривредног земљишта по облицима својине по КО (Таб.2)

Површине пољопривредног земљишта по класама и културама (Таб.3)

Одводњавање, наводњавање и побољшање квалитета пољопривредног земљишта и мелиорације ливада и пашњака (Таб.4, Таб.5, Таб.6)

Корисници пољопривредног земљишта у државној својини (Таб.7)

II ПРОГРАМ РАДОВА НА ЗАШТИТИ И УРЕЂЕЊУ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

План прихода сопственог учешћа (Таб. 8)

Програм утврђивања радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта (Таб.9)

Извештај о утрошеним средствима у 20___. (Таб.9б)

Извештај о уговорима о закупу пољопривредног земљишта у државној својини по програму 2013 (3 година закупа) (Таб. 10а)

Извештај о уговорима о закупу пољопривредног земљишта у државној својини по програму 2013 (3 година закупа) (Таб. 10б)

Извештај о уговорима о закупу пољопривредног земљишта у државној својини по програму 2013 (3 година закупа) (Таб. 10ц)

Извештај о уговорима о коришћењу без накнаде пољопривредног земљишта у државној својини (Таб. 10м)

Очекивана средства по основу вансудског поравнања за 2013/2014 годину (Таб.11)

III ПЛАН КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА У ДРЖАВНОЈ СВОЈИНИ

Предложени бројеви јавног надметања за коришћење без плаћања накнаде (Таб. 12)

Предложени бројеви јавног надметања по праву пречег – инфраструктура (Таб. 13)

Предложени бројеви јавног надметања по праву пречег – сточари (Таб. 14)

Преглед груписаних јавних надметања (Таб. 15)

Збирна табела (Таб.16)

Укупна површина пољопривредног земљишта у државној својини која није обухваћена закупом или давањем на коришћење без накнаде (Таб.16а)

Величине јавних надметања (Таб.17)

На основу члана 60. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“ број 62/06 и 41/09), члана __ Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број ____) и члана __. Статута општине/града ____ („Службени гласник општине/града број __), и уз сагласност Министарства пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије број _____ од _____ 20__ године.

Скупштина општине/града _____ на седници одржаној _____ 20__ године донела је

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА ЗА 2015. ГОДИНУ

Овим Програмом се утврђује врста и обим радова на заштити и уређењу пољопривредног земљишта општине Бач за 2014. годину.

Годишњи Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији општине Бач, садржи анализу постојећег стања пољопривредног земљишта и могућности нове организације, уређења и заштите земљишта, обухватајући производни, агроекономски, инфраструктурни, правни, административни, друштвено-комунални и еколошки аспект.

Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта израдила је Комисија за израду Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у Општини Бач, у августу 2014. године.

Састав Комисије:

Председник Комисије:

Василије Раковић,

Чланови Комисије:

Саша Арсенијевић,
Жарко Васић,
Аница Божин,
Сањин Бркић,
Ивица Агељић,
Каролина Стрехарски,
Драган Амиџић
Феро Трусина

УВОД

1.1 ПОЛОЖАЈ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ ОПШТИНЕ БАЧ

Општина Бач заузима површину од 364,78 км², што је сврстава у групу мањих општина у АП Војводини са 6 насеља и 6 катастарских општина. Према попису становништва из 2011. године на подручју општине живело је 14405 становника, од чега у граду Бачу 5399, Бачком Новом Селу 1072, Бођанима 952, Вајској 2834, Плавни 1152 и Селенчи 2996.

Општину Бач чине следеће к.о: Бач, Бачко Ново Село, Бођани, Вајска, Плавна и Селенча. У географском погледу Дунав спаја општину са Европом и Црним морем, а мрежа путева са Новим Садам, Сомбором, Суботицом, што се сврстава у општине које имају повољан географски положај.

Мрежом магистралних, регионалних и локалних путева од 120 км повезана су сва насеља у општини.

За савремену пољопривредну производњу потребан је уређен посед са створеним комплексима довољних површина, као услов за рационалну употребу пољопривредних машина и примену нове технологије и агротехнике.

Приноси пољопривредних култура, поред климе, хидрографије, врсте земљишта зависе и од стања уситњености и разбацаности парцела. У случају велике разбацаности долази до значајног повећања трошкова производње, а то се огледа у немогућности максималног коришћења пољопривредне механизације, код обраде, заштите и скупљања летине.

Наведени чиниоци утичу на обим производње, продуктивност и економичност, а могу се повећати са укрупњавањем поседа.

Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији општине Бач, садржи анализу постојећег стања пољопривредног земљишта и могућности нове организације, уређења и заштите земљишта, обухватајући производни, агроекономски, инфраструктурни, правни,

административни, друштвено-комунални и еколошки аспект применом нових технологија.

Плодно, равничарско, пољопривредно земљиште је основна природна карактеристика Војводине и највећи унутрашњи потенцијал који у огромној мери дефинише карактер привредне активности унутар Покрајине. Интегрисани Регионални Развојни Програм АП Војводине као приоритет подразумева коришћење унутрашњих потенцијала где је једна од претпоставки рационалног коришћења пољопривредног земљишта постојање правилних парцела већих површина и добре путне и каналске мреже у атару.

Истовремено реализацијом просторних и урбанистичких планова, планова развоја и уређења простора, обезбеђује се побољшање квалитета живљења, газдовања природним богатствима и унапређење животне средине.

1.2. РЕЉЕФ ОПШТИНЕ БАЧ

Садашњи изглед рељефа је последица сложеног утицаја унутрашњих и спољашњих сила. Док су унутрашње силе утицале на стварање макрорељефа издизањем појединих делова и спуштањем других, спољашње силе теже да изравнају постојеће висинске разлике. Најзначајније геолошко доба за опстанак основног облика рељефа је кенозоик. Тада се са ових простора повукло пространо Панонско море и почело је под утицајем спољашњих сила, ерозијом, ветром и водом, навејавање леса и песка, које још и данас траје.

С обзиром на ову чињеницу јасно се издвајају лесне терасе. У погледу изражености рељефа, лесна тераса има највећу надморску висину и протеже се на целој територији општине Бач. Надморска висина ове лесне терасе се креће у границама од 78-87 м надморске висине. Лесна тераса настала је таложењем и навејавањем леса на нижим и влажним површинама.

У смислу констатације о разматрању рељефа у општини Бач постоје и депресије које прате вештачке водотоке (канале), као и појава водољезности и заслађености. У јужном делу подручја запажамо и појаву греде (узвишења).

1.3. ПЕДОЛОГИЈА ОПШТИНЕ БАЧ

Преовлађујући тип земљишта на територији општине Бач су земљишта на алувијалном наносу. Земљишта у овом типу имају релативно висок потенцијал родности. Висина приноса је варијабилна и условљена висином воденог талоба и степеном примене агротехничких мера.

Садржај хумуса је на веома ниском нивоу 1,5-3,7 %, пх вредност земљишта варира у границама од неутралне до благо алкалне, док је садржај макро елемената- хранљивих материја у лако приступачном облику (Н,П,К) такође неуједначен и креће се од ниског садржаја до оптималне обезбеђености.

Присуство опасних и штетних материја до сада није примећено, док се пестициди користе учестало у препорученим дозама и концентracијама, а у складу са прописаним нормама у тој области. Обрадиве површине које се налазе у области водотока реке Дунав, које одликује посебан микроклимат, карактерише веће присуство корова – поврстама и учесталости, те су захтеви за хемијском заштитом израженији (користе се хербициди са горњим дозама, без штетних последица за земљиште). Посебна испитивања о вредности

присуства штетних и опасних материја у земљишту као и садржај течких метала на територији општине Бач до сада нису извршена.

Пољопривредно земљиште на територији општине није изложено деловању ерозије, те се активности у овом смеру не планирају.

Од мера заштите пољопривредног земљишта на незнатним површинама и у појединачним случајевима примењује се биолошка рекултивација земљишта у виду сидерације – зеленишног ђубрива. Незнатне површине се ђубре органским ђубривима.

На основу прелиминарних истраживања на подручју општине Бач евидентирана су аутоморфна земљишта.

Од аутоморфних земљишта на овом подручју постоје:
чернозем карбонатни на лесној тераси и
чернозем безкарбонатни на лесној тераси.

1.3.1 Чернозем карбонатни на лесној тераси

Чернозем карбонатни на лесној тераси у морфолошком погледу је постао у ксерогеним условима и има хумусно акумулативни хоризонт дебљине око 50цм.

Карактеристике овог земљишта је иловаста састав, зрнаста структура, карбонатно је целом дубином, са тенденцијом испирања креча из акумулативног хоризонта и нагомилавања у прелазном АС хоризонту.

Реакција земљишта је слабо алкална, а садржај хумуса је у слоју до 20цм дубине око 4.0%. Водно физичке особине овог земљишта су повољне и у складу су са механичким саставом, с тим што се у подлози примећују трагови утицаја колебања нивоа подземних вода.

С обзиром на добро изражену структуру и текстурни састав ово земљиште је погодно за обраду, добро се дренира и успешно користи у производњи ратарских култура.

1.3.2. Чернозем безкарбонатни на лесној тераси

У морфолошком погледу ово земљиште је слично са черноземом карбонатним на лесној тераси, с тим што је хумусно-акумулативни А хоризонт дебљине око 45цм.

Испод хумусног хоризонта налази се прелазни АС хоризонт и лес као подлога. Због мање моћности хумусног хоризонта добијају се нешто слабији резултати у ратарској-повртарској производњи.

1.4. КЛИМА ОПШТИНЕ БАЧ

Клима је поред педолошког покривача један од најважнијих фактора који утиче на живот како биљног, тако и животињског света. Од ње зависи која биљна заједница може да опстане и да даје најбоље приносе. Поред одговарајуће климе, климатски фактори одређују које културе ће се гајити на основу тога да ли су

биљке дугог дана или биљке кратког дана, која температура је неопходна биљци у вегетационом периоду од почетка раста до њеног саревања.

Температура је такође важан фактор за биљну производњу, за разне процесе (фотосинтеза, дасимилација, траспирација, апсорпција хранљивих материја).

Падавине су основни извор воде у земљишту. Оне омогућавају биљци узимање хранљивих материја, које се у земљишту налазе већином у облику неприступачном за биљке.

Следећи чинилац је ветар, који поред позитивног утицаја има и велики негативни утицај. Од позитивних утицаја можемо издвојити улогу опрашивача биљака, у време топљења снега повећано испарење сувишне воде и омогућава рану пролећну обраду земље. Негативан утицај ветра на пољопривредне културе може бити директан (оштећење биљака услед јаког притиска ветра) или индиректан (повећање евапотранспирације).

Да би се имао увид у деловање појединих климатских елемената на територији општине Бач наведене су основне карактеристике – вредности температуре ваздуха, падавина, облачности, влажности ваздуха и ветрова забележени на станици Бачки Петровац.

Просечна годишња температура је 11.0 С, а годишњи ток је правилан. Најхладнији месец је јануар са -0.90 С, а најтоплији је јули са 22.10 С.

Интезитет падавина је неуједначен по месецима и по годинама. Просечно годишње падне 634мм кише на м³. Највише падавина у просеку има јуни месец 80мм на м³, а најмање октобар месец 38мм на м³. Изузетан сушни период упућује на то да је неминовно у пољопривредној производњи увести наводњавање.

Просечна годишња облачност је 5.3 десетина. Небо је најмање покривено облацима у летњем, а највише у зимском периоду. Годишњи ток облачности је веома правилан.

Атарско подручје је често изложено ваздушним струјањима. Најчешће се јављају северозападни ветрови, мање југоисточни и западни. Изузетно се јављају појединачни удари јаких ветрова, ово се нарочито односи на кошаву која је уједно и најчешћи ветар који се јавља на овом подручју.

Сагледавањем основних елемената климе може се констатовати да на територији општине Бач, влада умерено континентална клима. Исто тако мора се напоменути и неминовност наводњавања.

1.5. КАНАЛСКА МРЕЖА ОПШТИНЕ БАЧ

Савремена обрада пољопривредног земљишта захтева оспособљавање већ изграђеног водног режима за наводњавање и одводњавање, па је потребно извршити чишћење, нивелисање и стављање у функцију целокупног система каналске мреже.

Пољопривредно земљиште у општини Бач са функционисањем мелиорационог система и организованим агротехничким мерама може постати

подручје производње здраве хране, које се добро пласира на домаћем тржишту и у земљама Европе.

На подручју општине Бач постоји развијена хидрографска мржа вештачких (канала) водних токова сем у катастарској општини Бач. Као највећи водоток свакако може се сматрати река Дунав и канал ДТД Бачки Петровац - Каравуково□ који протиче са запада ка истоку, а налази се у северном делу општине.

Река Дунав и канал ДТД Бачки Петровац -Каравуково□ односно ниво воде у њима углавном диктирају услове течења на овом подручју. Радни ниво односно радна кота канала је 79.50м.н.м. + 20 м док је максималан пројектован ниво 81.00м.н.м. у који се уливају остали каналски потоци. Постојећу каналску мрежу потребно је привести намени (извршити чишћење и по потреби проширење канала).

1.6. ЕКОЛОГИЈА ОПШТИНЕ БАЧ

Годишњим програмом заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта поребно је обухватити и еколошки аспект уређења и заштиту пољопривредног земљишта и простора уопште. Савремени начин живота намеће потребу уређења заштите од загађивања пољопривредног земљишта и животне средине (питање депонија смећа, одвода отпадних вода из руралних насеља и индустрије) као и законске регулативе у овој области.

Тенденција претварања пољопривредног земљишта у непољопривредно је у порасту, затим неконтролисано коришћење минералних ђубрива које повећава загађеност земљишта и вода, нередовно одржавање канала и путева и остало условљава и мање приносе са земљишта и пад квалитета истог.

У том циљу предлаже се:

- Редовна контрола плодности земљишта и употребе минералних ђубрива и пестицида на комасационом подручју.

- Скидање обраслих међа и стварање нових обрадивих површина.

- Редовно чишћење хидрофилне вегетације у каналској мрежи за одводњавање чиме се смањује могућност појаве штеточина.

- Планско развијање пољозащитних појасева који штите земљиште од ерозије и ветра.

- Уређење површина и редовна обрада земљишта и повећање сетвене површине повећава се покривеност земљишта а самим тим и транспирација са већом количином чистог ваздуха.